

Förenklingsförslag: Tillåt handskrivna märken i kombination med elektroniska märken, transponder eller liknande

Idag är det:

- Svårt att göra rätt
- Problem med tillämpning
- Problem med lagstiftning

Förenklingsförslaget

- Bidrar till konkurrenskraft
- Ökar investeringsviljan
- Möjliggör fler arbetstillfällen
- Ger miljönytta
- Kan effektivisera/förbättra anseendet för myndigheter

Vad är problemet?

Problemet är att djur idag kan förlora sin märkning. Att märka om nötkreatur kan i vissa situationer vara svårt, även om det är självklart att djuren ska vara märkta för att vi ska ha säkra och spårbara livsmedel. Vissa individer är bättre på att behålla sina öronbrickor än andra och olika miljöer påverkar hur öronbrickorna sitter kvar. Vissa typer av öronbrickor tappas eller går sönder lättare. Det finns elektroniska öronbrickor vilka generellt sitter kvar bättre på djuren, men dessa kräver hjälpmedel för avläsning, eller i vissa fall att djuret är riktigt nära och stilla vid avläsning.

Varför är det ett problem?

Enligt regelverket är det tillåtet att ha tomma öronbrickor, reservbrickor, hemma men det får endast användas i väntan på en ersättningsbricka. Ett djur får endast ha en reservbricka. På reservbrickan fyller djurhållaren själv i individnumret, vilket gör att det i vissa fall kan bli svårt att tyda. Reservbrickan är inte giltig som märkning utan är endast ett temporärt märke.

Detta medför att företagaren kontinuerligt behöver göra beställningar av nya öronbrickor.

Att beställa ersättningsbrickor medför en kostnad i expediering och frakt. I december 2021 kostade en beställning på 5 öronbrickor totalt 109,75 kr. Av detta kostade brickorna 6,35 kr styck, dvs totalt 31,75 kr. Utöver kostnaden för öronbrickorna tillkom en registreringsavgift på 39 kr samt frakt på 39 kr. Kringkostnaderna medförde att beställning av enstaka öronbrickor blev orimligt dyr.

Tappade öronbrickor är ett återkommande problem för djurhållare. Avsaknad av öronbrickor kan bli kostsamt för företaget genom avdrag på stöden.

Det kan vara svårt att märka ett djur som tappat ett öronmärke. Är djuret ute på bete behöver det antingen tas in i en fångstfälla eller tas hem från betet. Det är inte alla djur som sommartid dagligen kommer tillbaka till stallet. Vissa stallar har inte heller möjlighet att låsa fast djuren. Unga djur eller köttdjur som hålls i grupper står ofta i stallösningar där det inte finns läsbara foderfronter eller dylikt tillgängligt. Det innebär att det kan vara svårt att hitta ett tillfälle att märka djur som tappat öronbrickor.

Hur omfattande är problemet?

Detta berör alla djurhållare av nötkreatur, och till viss del även får och get, totalt ca 16 000 företag enligt Jordbruksverket & Statistiska centralbyrån, 2020.

Vad är målet?

Målet är att reservöronbrickor ska räknas som ordinarie öronbrickor om djurets identitet säkert kan fastställas, exempelvis genom att djuret även är märkt med transponder eller elektronisk öronbricka.

Förslag på lösning

- Djurhållare vars djur är märkta med elektroniska brickor ska kunna ersätta en tappad original/ersättningsbricka med en reservbricka så länge djuret har en elektronisk bricka.
- Elektroniskt system för identifiering såsom transponder* ska tillsammans med en originalbricka eller ersättningsbricka samt reservbricka räknas som ett korrekt märkt djur.
- Tillåt att djuren enbart har elektroniska märken.
- Djur med transponder* där information om djurets identitet kan styrkas ska anses som tillfälligt märkta och inte helt omärkta.

**I vissa djurhållningssystem, vanligast i lösdriftsbesättningar för mjölkproduktion, förses djuren med en transponder som exempelvis öppnar fodergrindar eller ger mjölkningstillstånd. I transpondrarna finns mycket information, förutom individnummer kan det finnas information om hur ofta de ätit liksom hur länge de idisslat till antal steg och liggid. Detta innebär att för dessa gårdar så finns det ett eget system som kan säkerställa djuridentiteten.*

Nollalternativ

Dagens regelverk fyller sitt syfte men skapar oro och stress samt merarbete. I vissa fall är det även fråga om ett arbetsmiljöproblem då det kan vara svårt att märka om ett djur. Djur som klassas som omärkta kan få stor negativ inverkan på stöd och ersättningar.

Motstridiga intressen

Inga.

Regelverk

Flera olika förordningar och föreskrifter påverkas. Främst på EU-nivå där grundkraven för märkning finns. Exempel på regelverk påverkas:

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1760/2000 av den 17 juli 2000 om upprättande av ett system för identifiering och registrering av nötkreatur samt märkning av nötkött och nötköttsprodukter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 820/97

Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa

EU:s förordning (EG) nr 2016/429 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa

EU:s förordning (EU) nr 2019/2035 om komplettering av förordning nr 2016/429 om anläggningar som håller landlevande djur och kläckerier samt om spårbarhet för vissa hållna landlevande djur och kläckägg

EU:s förordning (EU) nr 2021/520 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för förordning nr 2016/429 vad gäller spårbarhet för vissa hållna landlevande djur

Referenser

Jordbruksverket & Statistiska centralbyrån, 2020, Jordbruksstatistikens sammanställning 2020 med data om livsmedel – tabeller

Kontaktperson

LRF Mjök, Stockholm

Telefon: 010-184 40 00



LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

Hushållnings
sällskapet

